

ARCHIEFNIEUWS

NIEUWSBRIEF VAN DE COMMISSIE VOOR ARCHIEF EN DOCUMENTATIE
VAN DE NEDERLANDS GEREFORMEERDE KERKEN

Hoe 100 worden : over de kwaliteit van archiefstukken

Al meerdere keren heeft onze Commissie aandacht gevraagd voor het fysieke archief d.w.z. het beschikbaar hebben van informatie en gegevens op papier. Op die manier is de kerk ervan verzekerd dat in een later stadium door kerkenraadsleden, gemeenteleden en anderen de informatie over het reilen en zeilen van de plaatselijke NGK kan worden gelezen.

Wat evenzeer van belang is, is de kwaliteit van de dragers van deze informatie. En daarvoor willen we in deze nieuwsbrief uw aandacht vragen.

Informatiedragers

Wanneer het om dragers van informatie gaat dan hebben we het over papier met daarbij de toner of inktjet, het bekend kopietje en - als schaduwdrager - de diskette, cd/dvd of back-upvoorziening.

Papier

Bij papier (meestal het bekende A4-formaat) gaat het met name over de houdbaarheid (papierkwaliteit). Voor overheidsorganisaties is daartoe een NEN-norm vastgesteld. Dat houdt in dat het papier is gecertificeerd en dat daaraan ook een hoger prijskaartje hangt.

Op de markt zijn er verschillende soorten papier. Ze verschillen in gewicht en dus ook in prijs.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het papier met de laagste prijs niet de beste kwaliteit in zich zal hebben. Men kan dit eenvoudig zelf testen door zich ervan te vergewissen of sprake is van (minimale tot ernstige) verkleuring, wanneer het enkele uren of dagen in daglicht of zon heeft gelegen.

Toner/inktjet

Bij de toner of inktjet is dit afhankelijk van de soort printer en zal de kwaliteit zelf moeten worden

onderkend, waarbij met name dient te worden gelet op de volle letters en cijfers, oftewel we spreken al gauw over het printen met afdrukkwaliteit 'beste' of 'maximum dpi'. Dit garandeert immers de intensiteit van de print. Daarbij gaat het wel om de zwarte print en niet om een kleurenprint.

In alle gevallen van geprinte tekst, want gedrukte tekst zal daarvan minder last hebben, gaat het er om dat deze *beslist niet* in plastic hoesjes worden gedaan. Ook al is dat voor het gemak. Bewaren van de archiefbescheiden in dergelijk (zuur) omslagmateriaal betekent na verloop van tijd dat de tekst van het eerste document aan het plastic gaat kleven en de achterliggende pagina's grote kans lopen zich aan elkaar te hechten. De tekst wordt daardoor onvoldoende leesbaar en de informatie incompleet.

Kopie

Dit geldt ook voor bescheiden die in kopie aanwezig zijn. Op de markt is voldoende opbergmateriaal aanwezig waaruit een keus kan worden gemaakt. Tariefstelling daarvan is wel wat aangepast, omdat er nu ook zuurvrij hechtmechanieken beschikbaar zijn. Het is van belang dat zowel het hechtmechaniek, tabstroken, omslagmappen en archiefdozen van zuurvrij materiaal zijn vervaardigd, waardoor de bescheiden zelf een langere levensduur kunnen hebben. Daardoor kunnen ze toch zeker 100 jaar mee zonder dat aan de tekst van de informatie afbreuk is gedaan.

Diskette

Waar het gaat om de diskette, die inmiddels zijn langste tijd heeft gehad, is het raadzaam om de informatie over te zetten op cd of dvd. Computers en laptops, die op de markt komen hebben geen optie meer voor het gebruik van een diskette. Alleen een los diskettestation met USB-aansluiting kan nog uitkomst bieden. Vaak is ook de betreffende programmatuur waarin de informatie van de diskette is opgeslagen niet meer up-to-date.

CD/DVD

Ook voor wat betreft de cd's/dvd's is er een keur aan merken en prijzen. Evenwel is het raadzaam om eens naar kwaliteit van dergelijke gegevensdragers te kijken.

Onze Commissie spreekt meer van schaduwdrager, want de beste drager dient het fysieke papier te zijn, die nooit afhankelijk is van programmatuur maar alleen aan 'signatuur' van de archiefbeheerder.

Back-upvoorziening

Een back-up maken is iets wat dient te behoren tot de reguliere activiteiten bij een scriba en/of archiefbeheerder en staat veelal aan het eind 'in gedachten'. Goed om dit op een vaste datum te doen, bijvoorbeeld aan het eind van de maand.

Microfilm

Naast de hiervoor genoemde informatiedragers valt ook nog te denken aan microfilm. Hoewel minder gebruikelijk in de plaatselijke archiefpraktijk is het toch goed om deze hier te noemen.

Een dergelijk klein en plastic hoesje kan een veelheid aan documenten bevatten (van 1 tot 98 stuks). Om voor een (klein) deel van het archief microverfilming toe te passen valt te overwegen, met name in die situaties van bijzondere archiefbescheiden die te allen tijde geraadpleegd moeten kunnen worden.

De microfilm heeft al een bewezen historie van meer dan 110 jaar en nog steeds is deze goed houdbaar en de tekst ervan raadpleegbaar. Een leesapparaat is wel noodzakelijk om de tekst vergroot te kunnen waarnemen en desgewenst een afdruk te kunnen maken.

Microfilms kunnen worden gedigitaliseerd, waardoor tekst op de pc leesbaar is. Een extra investering dat wel en geldt voor de levensduur van de pc en/of programmatuur. Maar de microfilm blijft en houdt te allen tijde zijn waarde!

Tot slot

Kortom: wanneer de scriba en/of archiefbeheerder goede zorg wil blijven geven aan de archiefbescheiden van zijn/haar kerk is het gewenst én noodzakelijk dat aandacht bestaat voor de kwaliteit van het materiaal. Want alleen dan zal er de beste garantie bestaan dat de informatie inderdaad ten minste 100 jaar wordt en zelfs ouder ten gerieve van komende generaties kerkleden.

Signalementen

*In het juli-nummer van ...*adcetera* (uitgave van het Archief- en Documentatiecentrum GKv te Kampen) is een artikel te lezen over **Plaats van de archivaris binnen de kerkelijke organisatiestructuur**. Te lezen via www.adckampen.nl.

*Er is wederom een nieuw boek over de Nederlandse kerkgeschiedenis verschenen. Deze keer van de hand van H.A.C van Middelkoop getiteld *Kerken onderweg. Geschiedenis van kerken in Nederland*. Ook de NGK hebben in het boek een (bescheiden) plek gekregen. Het 504 pagina's tellende boek kost 29,90 euro. Het ISBN is 978-90-5560-415-9.

*Deze maand is het 175 jaar geleden dat in het Groningse Ulrum ds. Hendrik de Cock zich afscheidde van de Nederlandse Hervormde Kerk. In oktober 1834 schreef De Cock zijn Acte van Afscheiding. Velen volgden. Sinds 175 jaar zijn er o.a. door droeve scheuringen inmiddels vele kerkgenootschappen van gereformeerde signatuur ontstaan. Ook de NGK is één van de vele takken aan de gereformeerde boom.

*Over diezelfde Hendrik de Cock verscheen onlangs een lijvige (752 p.) biografie geschreven door de kerkhistoricus H. Veldman, die daarmee promoveerde aan de Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt te Kampen. De titel luidt: *Hendrik de Cock (1801-1842). Op de breuklijnen van theologie en kerk in Nederland*. Het boek kost 45 euro en een cd-rom met aanvullende gegevens is bijgevoegd. Het ISBN is 978-90-435-1731-7.

*Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze nieuwsbrief schroom dan niet om contact op te nemen met de landelijk archivaris (zie hieronder).

COLOFON

Redactieadres, tevens adres Landelijk Archief:
Stadhouderslaan 79, 3136 BL Vlaardingen
t.a.v. dhr. D. Smits, landelijk archivaris
tel. (010)4746903
email: redactie.archief@ngk.nl
